

פרשת תצוה, המדור - הגיגים, ד"ר חזות גבריא

הנושא: זרם 'הכיפות השקופות'

" ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך... ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך לכבוד ולתפארת".

'בגדי הקודש' לפי פסוק זה נועדו ליצירת רושם חיובי, "לכבוד ולתפארת". יש בצווי זה יסוד של זיכוך מה 'ליכוח המדמה'. הכהן הגדול אמור בהופעתו בעלת הרושם לנתב את הדמיון הטבעי השלילי. ממש כנגד- " ...ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם". מי שנתון להשפעה מתמדת של דמיון החטא זקוק לכוח מאזן, דמיון של קודש.

"ואלה הבגדים אשר יעשו חשן ואפוד ומעיל וכתנת תשבץ מצנפת ואבנט ועשו בגדי קדש לאהרן אחיך ולבניו לכהנו לוי". " בזמן שבגדיהם עליהם - כהונתם עליהם, אין בגדיהם עליהם - אין כהונתם עליהם", (סנהדרין פג, ב). בלשונו- 'הבגדים עושים את האדם'. המספר 8 המייצג את מספר בגדי הכהן הגדול, מייצג גם את היסוד העל טבעי (8 הוא גם הסמל של 'אין סוף'). בניגוד לבעלי חיים, כל חברה אנושית נצרכת או מתהדרת בלבושה. בכך, מביע האדם את הרעיון שהוא אינו רק תוצר של הטבע, יש בו משהו מעבר לכך. קיים קשר ברמה אוניברסאלית בין כיסויי הגוף השונים לבין אי אמירת אמת, כלומר, כיסויה. "האמת העירומה" הוא תרגום של: the naked truth. אנו פוגשים גם במטאפורות כמו "לְחִפּוֹת עַל", במובן של הסתרת האמת.

המילה **בגד** מונה את סדר האותיות של א-ב תוך דילוג על האות הראשונה. זוהי בגידה בשורש האותיות המייצגות את השורש הפנימי של הנשמה (ראו פיסקת 'אותיות הנשמה' אצל הרב קוק ב'אורות', א). על איזו בגידה מדובר? על זו של אדם הראשון. ה'כפרה' של בגדי הכהונה מכוונת ל'כפרה' על חטאו.

הבגדים מבטאים את יחס האדם אל הטבע, 'הקודש הרגיל' בלשון הרב קוק. האדם מתנגד לטבע ופורש ממנו בדרך של לבישת הבגדים. ברם, הכהן הגדול הולך יחף בעבודתו. שם, הוא דווקא מתחבר אל הטבע אך אינו ירא ממנו משום שהמקום קדוש. זוהי 'הקדושה שבטבע', הנשגבת יותר, בלשונו של הרב זצ"ל.

מוכרת וידועה העובדה כי פריטי הלבוש המקראיים קשורים בדרך אטימולוגית עממית ובדרכים אחרות לרעיון החטא של אדם הראשון. 'בגד' הוא בגידה, 'מעיל' הוא מעילה, 'לבוש' הוא בושח. הבגד הוא הכסות של האדם הפשוט והוא רומז על החטא בין אדם לחברו. מעיל, הוא מבגדי הכהונה, הוא מכוון כנגד המעילה בין האדם לאלוקיו, ("נפש כי תמעל מעל וחטאה בשגגה מקדשי ד' ", ויקרא ה, ט"ו). הבגד, או המעיל, מכסים על עירומו של האדם. האדם **העירומי** מכסה את **האמת העירומה** כאשר הוא בוגד ומועל. הצורך שלנו בבגדים המכסים את גוונו הוא תוצאה מן החטא הראשון. לפנינו לא ידע האדם כי הוא עירום. לפי חז"ל, גם אפוד – בא לכפר על ע"ז, ציץ – כנגד עזות פנים, חושן משפט – כנגד עיוות הדין, מעיל – כנגד לשון הרע.

מה באשר לכיפה בת ימינו? האם נוכל לרותמה לתוך מסגרת זו? השורש הוא כ.פ.ה והוא מזכיר גם את "כפה עליהם הר כגיגית" או את "כמי שכפאו שד", יסוד של כפיה.

הכיפה בת ימינו המכסה את הראש, היא המקבילה למגבעת שכיסתה את ראשם של הכהנים. אלא שהמגבעת הינה 'לכבוד ולתפארת' ואילו הכיפה אינה זוכה לאותה עדנה. בנוסף לאין סוף הסוגים של הכיפות המעידות על זיהוי חברתי, נוספה לאחרונה כיפה חדשה ההולכת וצוברת עמדת השפעה וכוח, זרם חדש בא לעולם, זרם **'הכיפות השקופות'**.

מי שתבעה את השם לראשונה היא כנראה נעה ירון-דיין, בספרה 'מקימי'. בזרם זה יראת השמיים חבויה. כאשר הכיפה שקופה, היא מאפשרת אמנם את חדירת האור מלמעלה אך אינה נצפית על ידי הסביבה. מדוע? חוסר הרצון להיות מתויג. מדאיג אך נותן תקווה.

להערות : hazutg@gmail.com